

MAHREMİNİZ OLMAYANLA KONUŞMAYIN!*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd- dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تُحَدِّثَنَّ مِنَ الرِّجَالِ إِلَّا مَحْرَمًا

(ابن سعد عن الحسن مرسل)

RE. 469/1 (Lâ tühaddisne mine'r-ricâli illâ mahremâ) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu yeni hicrî yılımızda, 1407. hicrî yılımızda bizi rızasına uygun ömür sürmek nimetine mazhar eylesin... Ümmet-i Muhammed için bu yılı fevz ü felâh, hayr u necâh yılı eylesin...

Peygamberimiz SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet teberrüken, teşerrüfen okumak üzere şu mescid-i mübarekte toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamazdan önce, saygımızın, sevgimizin, bağlılığımızın bir ifadesi olmak üzere, başta Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruh-u pâkine hediye olsun diye; sonra onun cümle âlinin ve ashâbının ve etbânının ve ahababının ruhlarına; ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına; ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan verese-i enbiyâ ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid Kotku Hazretlerine kadar güzerân eylemiş olan silsile mensublarının cümlesinin ruhlarına; halifelerinin, müridlerinin ve muhiblerinin ruhlarına:

Bu kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi Hocamızın ruhuna; ve bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet etmiş olan râvilerin, hadis alimlerinin, ulemamızın, fukahamızın ruhlarına;

Bu beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına;

bu beldeleri düşmanlardan korumuş, düşman buraya gelmişse bile def etmiş olan mücahid, muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenat sahiplerinin ve bilhassa şu caminin bânisi bahtiyar İskender Paşa Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye; ve bu camiye tekrar tekrar inşâ ve tecdid eylemiş olan, tamir eylemiş olan kimselerin ve tamirine yardım eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına;

Bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere —kim bilir nerelerden geldiniz— uzaktan ve yakından camiye gelmiş olan siz kardeşlerimizin ve diğer ihvanımızın ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına;

Geçen gün ailesiyle, çoluk çocuğuyla birlikte trafik kazasında ahirete irtihal eden kardeşlerimizden Bursalı Ahmet Akyol ve ailesinin ruhlarına; bugün defnedilen Abdullah Tomba kardeşimizin ruhuna ve sair geçmişlerimizin ruhlarına hediye olsun diye; yaşayan biz Müslümanlar da ıslah olalım, Rabbimizin rızasına uygun ömür sürelim ve huzuruna sevdiği, razı olduğu yüzü ak, alnı açık kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ondan sonra başlayalım, buyurun!

.....

a. Ancak Mahreminiz Olanla Konuşun!

Okuduğumuz hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis mecmuasının 469. sayfasının başından başlıyor.

Demin metnini okumuş olduğum birinci hadis-i şerif kadınlarla ilgili bir hadis-i şeriftir. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:¹

لَا تُحَدِّثَنَّ مِنَ الرِّجَالِ إِلَّا مَحْرَمًا

(ابن سعد عن الحسن مرسل)

RE. 469/1 (*Lâ tühaddisne mine'r-ricâli illâ mahremen*)

Kadınlara hitab ediyor:

“—Ey kadınlar, ancak mahreminiz olan kimselerle konuşun; başka erkeklerle konuşmayın! Mahreminizle konuşun; mahreminiz olmayan, size nikâhı düşebilecek kimselerle konuşmayın!” diye Efendimiz tavsiye eylemiş.

Muhterem kardeşlerim, biz şimdi 20. Yüzyıl'da yaşıyoruz. Aradan on dört asır geçmiş. Başımızdan çok maceralar geçmiş, başka kültürlerle karşılaşmışız. Batı kültürünü görmüşüz; İngilizler, Amerikalılar, Fransızlar, İtalyanlar, Komünistler, Ruslar, bilmem neler... Herkes kendi fikrini, bizim bu Türkiye'yi bir Pazar gibi gördüğü için, buraya gönderip müşteri bulmağa çalışıyor bizim bu memlekette...

¹ İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.10; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Lafız farkıyla: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.85, no:20817; Şeybani, *el-Ahad ve'l-Mesani*, c.V, s.464, no:3307; Ümm-ü Afif RA'dan.

Ebu Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XXIV, s.318, no:7362; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1470; Ümm-ü Afif RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.400, no:45104; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.56, no:16196.

Şimdi biz Allah'ın mü'min kullarıyız. “*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llah*” demişiz. Allah'ın varlığını, birliğini ikrar eylemiş, kabul eylemişiz. Peygamber SAS Efendimiz'e başımızı, canımızı feda etmeye hazırız, onun peygamberliğini tasdik etmişiz.

Dinimizi ölçerken, dinimizin ahkâmını, ayetlerini, hadislerini anlamağa çalışırken, 20. Yüzyıl'ın kafasıyla bakmayacağız hadiseler... Yâni ilk önceden kendimiz bir tavır alıp da ayetlere, hadislere yad yad, yabancı yabancı, yan yan bakmayacağız. Nasıl yapacağız?

İlk önce peşin olarak, “Ben mü'min kulum, ayetlere ve hadislere gönlümü verdim, canım feda olsun!” diyeceğiz. İlkönce onlara bağlanacağız. Her şeyi ona göre ayarlayacağız.

“—Şimdi 20. Yüzyıl'da ben plaja gidiyorum. Bikinili kadınlarla bile konuşuyorum. Bikinili kadınlar da benimle konuşuyor. Bu devirde konuşmamak olur mu?”

Sen şimdi 20. Yüzyıl'a sırtını dayamışın, 20. Yüzyıl'ın keyfine, zevkine, eğlencesine, küfrüne, nifakına, bilmem nesine... Bunu tabii kabul ediyorsun, İslâm'a tenkitçi gözle bakıyorsun!

Öyle yapma, bu yanlış! Bu mü'mine yakışan bir bakış tarzı değil... Önce Müslüman ol, İslâm'ı kabul et, ayetleri ve hadisleri, her şeyi benimse... Çünkü Müslüman ayeti inkâr ederse, kâfir olur. Sübut bulmuş olan, Peygamber Efendimiz'in söylediği muhakkak olan bir hadis-i şerifi inkâr ederse de kâfir olur. O zaman da kâfir olur. Sakın ha yanlış anlamasın bazı kimseler!

Ancak, “Hadis acaba Peygamber Efendimiz’den varid olmuş mu, olmamış mı?” diye ulemanın ilmî münakaşası caizdir. İlmen sabit olmuş bir hadise, “Benim aklım öyle şeye ermez!” dedi mi, küfür lağımının içine düşer gider. Helâk olur, gider.

İslâm’ın kendisinin öz mantığı var, öz sistemi var. Öz düşüncesi var, öz tedbirleri var... Öz eczanesi var, öz ilaçları var, hepsi şifalı... Bu insanların dünya ve ahiret saadetini kazanması için, Allah’ın gönderdiği bir ecza deposu İslâm... Allah CC Hazretleri insanların hastalıklarına şifa olsun diye, bize bir ecza deposu göndermiş ki fezadan, adı İslâm... Her derde ilaç var...

Bizim sistemimizde, bizim inancımızda kadın erkekle ihtilat etmez. Kadınlı erkekli misafir gelirse, hanımlar ayrı, beyler ayrı odalarda oturur. Eskiden tramvaylarda kadınlar kısmı ayrı imiş, erkekler kısmı ayrı imiş. Arada perde varmış veyahut vagonu ayrı imiş.

“—Canım, İngiliz, Amerikalı ne güzel el ele tutuşuyor, tokalaşıyor.”

“—Ne güzel deme! Tokalaşıyorlar ama onlarda ar yok, namus yok, telakkileri başka türlü... Haram helâl fikirleri teşekkül etmemiş.”

O adamların yaşayışları hakkında olmuş bir şey nakledeyim sana: Benim Müslüman kardeşlerimden birisi burada kendi ağzıyla anlattı:

“—Ben Avrupa’nın filanca şehrinde talebeyken...”

Babayiğit bir arkadaş, yakışıklı, boylu poslu... Evin sahibi kaptan buna diyor ki:

“—Al řu anahtar!”

“—Ne olacak?” demiş.

“—Ben sefere gidiyorum, evimin anahtarını al! Hanımım yalnız kalmasın...”

“—Tevbe estağfirullah, olur mu öyle şey? Buna aklın, vicdanın nasıl elveriyor? Utanmaz mısın, arlanmaz mısın?”

“—Ben gittiğim yerde nasıl olsa keyfime göre yaşıyorum ya, hanımım da keyfine göre yaşasın!”

Onlar böyle... Onların ahlâkı dünyayı batırıyor. Sen onları ne taklid ediyorsun? Onların ahlâkı böyle... Onlarda namus telakkisi yok ki... Güler geçer o...

Çırılçıplak soyunur, denizde öyle yüzer. Güneşleneceğim diye... Bir o tarafa döner, bir bu tarafa döner... Güneşlenir de... Namus telakkisi de yok, ar telakkisi de yok, ırz telakkisi de yok... O bize uymaz.

“—Öyle olursa ne olur?”

“—Öyle olursa bir millet batar.”

“—E batmamış.”

“—Batıyor.”

Stockholm’den bir polis müdürü geliyor buraya, diyor ki:

“—Halkımızın rahatı için her türlü tedbiri aldık. Sosyal güvenliğı var, sigortası var; çalışsa para alır, çalışmasa para alır, aç kalması mümkün değil... Devlet maaş bağlamış. Her türlü serbestlik de var, cinsiyet serbestliğı de var... ırz, namus olmadığı için, sudan ucuz

olduğundan, her türlü şey serbest olduğu halde, en çok sex cinayetleri bizde işleniyor, en çok afyon iptilâsı, tiryakiliği bizde... En çok intiharlar bizde, dünyada birinciyiz. Bunun sebebini araştırıyorum.” diye buraya gelmiş.

Bakın, sosyal adaleti tamamlamış bir ülke, parasız insan yok... Her türlü serbestlik de var... Bu serbestlik insanın açlığını arttıran bir serbestliktir kardeşlerim! Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin insanoğlunu yaratışı böyle... O mel'aneti icra ettikçe, o küfrü, o zinayı, o inkârı yaptıkça, iştihası daha da artar, daha da artar... Helâk oluncaya kadar gider.

Onların işi bize yaramaz! Kendilerine de yaramıyor. Kendilerini de batıracak. Kendilerinde de intiharlar dünyada birinci... Afyon iptilâsı dünyada birinci... Irz, namus, sex cinayetleri dünyada birinci... Bizden çare aramağa geliyor. Bizimkiler de: “Batı... Batı... Batı...”

Yahu sen batının nesini alacağını, nesini almayacağını iyi düşün! Bakın, Peygamber Efendimiz kendi kızı Fâtımatü'z-Zehrâ RA'ın, cennet hanımlarının seyyidesi, efendisi Hz. Fâtıma'nın evine giderken dışarıdan sesleniyor:

“—Kızım, perdenin arkasına geç, yanımda misafirler var!” diyor. Birisi Peygamber, diğeri peygamber kızı, ötekiler Peygamber sahabisi... Bunlardan bir kötülük bahis konusu olur mu? Olmaz ama kanun öyle... “Perdenin arkasına geç kızım, yanımda misafirler var!” diyor. Evlerde odalar yok... Odalar olsaydı, “Öteki odaya geç!” diyecekti.

Burada da Peygamber Efendimiz hanımlara diyor ki:

“—Sakın ha ey hatunlar, mahreminiz olmayan erkeklerle konuşmayın!”

Çünkü Allah kadınla erkeği birbirine ilgi duyucu yaratmıştır.

Bu dünyanın her yerinde böyledir.

Geçenlerde gazetelerde vardı, yaz aylarında plajlara gidenlerin gönül maceralarını anlatıyordu. Bir gazetenin pazar ilavesinde ballandıra ballandıra anlatıyordu. Övüne övüne... En çok o zaman aşık oluyorlarmış. Bir de utanmadan, arlanmadan ballandırarak anlatıyor. “Yaz aşklarının tadı başkaymış.” diyor.

İbret alacağız. İnsan her baktığı şeyden, her duyduğu şeyden ibret alacak! Ateşle barut bir arada durmaz, patlar; mümkün değil. Onun için kızla erkek bir araya geldi mi, eli sıcak geliverir, bakışı yumuşak geliverir, bilmem ne derken kız gönlünü kaptırır, oğlan gönlünü kaptırır. Hatta oğlan evli olur, yuvası yıkılır. Nice aile faciaları duyup duruyoruz. Çok acaip şeyler duyuyoruz.

İslâm bunların önüne önceden geçiyor. Kötülük olduktan sonra, ayıkla pirincin taşını... Ayıklayamazsın!

İlk baştan İslâm tedbir alıyor. Nasıl tedbir alıyor?

“—Kadın erkek ayrı ayrı dursun, çok yan yana gelmesinler!” diyor.

Ondan sonra:

“—Erkek, kadın çabuk evlensin! Erken yaşta evlensin!” diyor.

Kırk yaşına gelmiş, hala geziyor ortalıkta...

“—Niye evlenmedin? Bu yaşa kadar nasıl vakit geçirdin? 12-13 yaşında bülüğa erdin, kırk yaşına kadar ne yaptın sen?”

“—Hocam, ne sen sor, ne ben söyleyeyim!” Hala evlenmemiş, yâhu evlensene!

Askerlik diyor, tehir... İş olacak diyor, tehir... Ev alacağız diyor, tehir... Bilmem ne olacak diyor, tehir... Ondan sonra da:

“—Ben bu vakte kadar hanımsız yaşadım, bundan sonra da yaşarım. Ne diye onu yük alacağım?” diyor.

Ayrı bir mantık tutturup gidiyor.

İslâm, “Erken evlenin!” diyor. “Çocuklarınızı erken evlendirin!” diyor. Burada söyledim:

“—Bir delikanlı, erkek veya kız çocuğu bülüğ çağına gelir de annesi babası evlendirmezse, bir kabahat işlerse vebal annesinin, babasınındır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Ben şahsen kendi çocuğuma da söyledim. Bir tanesi kaldı evlenmedik... O hadisi duyduktan sonra vebal gitsin diye:

“—Evlâdım, sana ev, sana maaş benden... Seni evlendireyim!” diye söyledim.

Siz de söyleyeceksiniz. Erken evlenecek ki, gözü başka yerde olmasın!

İkincisi, kadın erkek örtülü olacak. Şimdi ne oluyor? Açılabildiği kadar açıyor. Kanun nereye kadar müsaade etmişse, oraya kadar açıyor. Altsızlar, üstsüzler, bikiniler, bilmem neler... Kanun sıkı durmasa, kanun sıkı durmamış zaten, açmış açılabildiği kadar da... Orda da durmasa daha neler olacak?

Ama İslâm, “Örtün!” diyor. Ondan sonra ne diyor?
“—Erkekler kadınlarla konuşmasın!” diyor.

“—E ne olacak şimdi, ben çarşıdan dallı fistan alacaktım, güllü entari alacaktım. Bizim erkek bilmez bunu, benim gidip almam lâzım!”

Haa, sen oradan beğendiğin kumaşı alacaksın ama, bir sürü günaha girip öyle geleceksin. Varsın erkek alsın! Birinci defada istediğini alamaz, ikincide alır. Veya varsın tam istediği gibi olasın, ne yapalım?

Çarşayı geziyorlar, pazarı geziyorlar, süsleniyorlar...

“—Kime süsleniyorsun sen? Kime süsleniyorsun söyle bakayım? Sen evlenmedin mi, benim nikâhlım değil misin? Bu süs kime? Dışarıya giderken bu süslenmek kime?”

Örtün, kapan! süsleri sakla! Çünkü bizim dinimiz bu süsleri dışarıda saklamayı emrediyor.

Avrupalı:

“—Süsünü aç açılabildiğin kadar, göster gösterebildiğin kadar... Gömleğin şuraya kadar yırtmaçlı olsun! Arkadan buraya kadar...”

“—Yahu, bunu uzun yapmışsın, bunun yırtmacı ne oluyor?”

“—Daha çok yüreğini ağzına getirmek için, hop ettirmek için...”

Uzun maksi etek, ta kalçasına kadar da yandan yırtmaç...

“—Bu ne, yırtıldı mı?”

Ne yırtılması, ar damarı çatladı, o yırtıldı. Alnı yırtıldı, alnında ar damarı yırtıldı da ondan buraya kadar açık...

Bizim dinimiz böyle değil...

“—Efendim, işte 20. Yüzyıl hürriyet...”

Şeytana hürriyet tanırsan, şeytan insanı cehenneme götürür. Nefse hürriyet tanırsan, nefis insanı daldan dala vurur.

Bir azgın katırın üstüne bir adamı bindirseler, dur dediği zaman durmayan bir hayvanın üstüne bindirseler bir kimseyi, bir korksa, bir ürkse ne yapar? Zeytin dalına takar insanı, kayaya vurur. Tepe taklak aşağı atar, üstüne çıkar, tekme atar. Katır bu...

Nefse de o fırsatı verdin mi, “Hadi bakalım hürsün, yapıyapacağını!” desen;

O hemen ortaya çıkar, Hacivat Karagöz oyunu gibi bir eğlence arar kendisine...

“—Yok mu bana bir eğlence... Acaba gönlümü nerede eğlendirsem?” diye eğlence aramaya başlar.

İslâm böyle yapmıyor, nefsin sözünü dinleme diyor, nefsin sözünü dinleme diyor. Nefse uyma diyor. Şeytan âşikâr düşmandır, şeytana uyma diyor. Her şeyi başından yasaklamış.

İçkiyi yasaklamış, neden? İçki aklı götürür. Akıl gittiği zaman da insan, her türlü akılsızlığı yapar. Her türlü mel'aneti yapar. Bu akıl bizim sigortamız... Bu akıl bize böyle edepsiz, arsız işleri yaptırtmayan... Akıl gitti mi, hiçbir şey kalmaz.

Onun için bu hadisi dinlerken, 20. Yüzyıl'ın küfrünü kendine arka alıp, onu esas kabul edip, "Canım, bu kadar da dar kafalılık olur mu?" deme... Küfre gidersin!

Peygamber Efendimiz SAS, kötülük olmasın diye engellemek için söylüyor:

“—Ey hatunlar, mahreminiz olmayan erkeklerle konuşmayın!” buyuruyor.

Konuşma! Emir dinle, söz dinle! Kadın kadına konuşun, mahremle konuş! Nâ-mahremle konuşma! Araya gelme, karışma ki, kötülük engellensin.

“—Benim aklımda hiç kötülük yok...”

Sen bu erkek milletini bilmezsin! Onu ben bilirim.

Yanına gidersin, senin aklında kötülük olmaz, onun aklında kötülük olur. Veyahut kadınların fitnelerine akıl ermez. Kalbim temiz, bilmem ne dersin, ondan sonra da gece uykun kaçır. Ne olduğunu anlayamazsın, çarpılmışa dönersin.

Onun için en iyisi Allah'ın emirlerine uymaktır, Peygamber SAS Efendimizin tavsiyesine uymaktır.

Niye bir hadis-i şerif üzerinde bu kadar durdum, uzunca konuştum?

Muhterem kardeşlerim, biz Allah'ın rızasına göre yaşamak zorunda olan, böylece sevap kazanıp cenneti kazanacak olan insanlarız. Bizi yoldan hangi hastalık daha çok çıkartıyorsa, hangi hastalık bizi Allah'ın rızasından uzaklaştırıyorsa, hangi hastalık bizi günahlara düşürüyorsa, hangi hastalık bizi cehenneme yuvarlattırıyorsa, onu çokça söyleyeceğiz.

Bu devrin insanların en çok günaha girme yolu bumeseledendir. Yani kadın erkek ilişkileri meselesindendir. Çoğu buradan gider gümbürtüye...

Babası âbid, zâhid; çocuğu sapık... Anası sâliha hatun, kızı bilmem ne... Ondan sonra, “Çocuklarla baş edemiyoruz!” filân derler.

Kızlar...

Şimdi Mekke-i Mükەرreme'ye gittik. Çok sevdiğimiz bir kardeşimizin küçücük bir kızı var, onu da getirmiş.

“—Ooo, hacı hanım!” filân diye ben takılıyorum.

Küçük ama, boyu iki karış... Daha yeni konuşuyor, tatlı tatlı konuşuyor.

“—Ooo, sen hacı oldun; hani senin başörtün? Hani senin uzun kollu entarin?” dedim.

Şaka yaptım ama, yarı şaka yarı ciddi... İstiyorum ki ben kızlar da bebek de olsa, uzun giyinsin!

“—Neden öyle istiyorsun hocam? Sen yazın sıcağını hiç bilmez misin? Biraz püfür püfür esse ya... Biraz hava alsalar ya...”

Peygamber Efendimiz diyor ki kardeşlerim:

“—Çocuğun avreti de erkeğin avreti gibidir.”

Çocuğun avreti de göründü mü, büyüğün avreti gibi o da günah olur. Nasıl erkeğin diz ile bel arası haram ise, çocuğunki de görünmeyecek. Nasıl kadının eli, yüzü ve ayağı dışında bütün vücudunun görünmemesi gerekiyorsa, kızın da görünmeyecek.

Tamam, bunu anladı. Ben şaka yollu söyledim, o hacı kardeş de anladı.

“—Mekke-i Mükەرreme neresi?”

“—Kâbemizin olduğı yer, Müslümanların kiblesinin olduğı yer...”

Şimdi, Hocamız böyle dedi diye çarşıya pazara çıkıyor bizim hacı efendi... Mekke-e Mükەرreme kazan, bu kepçe... Dolanıyor, dolanıyor; uzun kollu, uzun etekli entari arıyor.

“—Bulamadım Hocam!” dedi.

Kaç gün aradı aradı bulamadı. Eteğı uzun, kolu kısa... Uzun kollu entari yok... Modayı Mekke’de bile bizim aleyhimize döndürmüşler.

Ne olur uzun kollu olursa? Bol yap, püfür püfür yine aynı rahatlık olur. Niye kısa kollu yapıyorsun? Niye eteğı kısa yapıyorsun? Niye bu çocuğun kilotu görünüyor, niye bacağı görünüyor? Niye böyle alıştıırıyorsun? Niye başını örtmeğe alıştıırmıyorsun?

Alıştıırmıyor, alıştıırmıyor;

“—O küçüktür, ziyanı yok!” diyor. “Ah benim şeker yavrum!” diyor.

Ondan sonra çocuk geliyor on beş yaşına...

“—Hadi kızım, artık büyüdün, örtünme zamanın geldi.”

“—Hayır, ben manto giymem! zorlamayın, zorlarsanız, intihar ederim!”

İntihar edersin, cehenneme gidersin. Alışmadı, “Artık örtün!” dediğin zaman zor geliyor.

Aklımızı başımıza devşirelim! Anne isek, baba isek, bu evlâtların sorgusu suali var yarın... Mahkeme-i kübrada sorgu sual var kardeşlerim! Hepimize sorgu sual olacak!

“—Bu evlâtlar senin mi?”

“—Benim...”

“—Sen bunun terbiyesini güzel yaptın mı, yapmadın mı? Okuttun mu, okutmadın mı? Kur’an-ı Kerim’i öğretin mi, öğretmedin mi? Helâl lokma yedirdin mi, yedirmedin mi?”

Bunların hep sorgusu, suali var.

Sonra onlar cehenneme giderse, gözünün önünde “Anne! Baba” diye bağırırsa, ateşlerin arasından sesini duysan rahat edebilir misin? İster misin çocuğun ateşlerin içinde cayır cayır yansın?

“—İster miyim Hocam, istemem! Cennete girmesini isterim.”

O zaman cennete gidecek şekilde terbiye edeceğiz, cennete gidecek şekilde örteceğiz, cennete gidecek şekilde yetiştireceğiz, bize hayırlı evlat olacak şekilde büyüteceğiz. Hayırlı bir mesleğe sokacağız. Ondan sonra ölürsek, müsterih bir şekilde rahat öleceğiz.

“—El-hamdü lillâh oğlum salih bir şekilde yetiştii, büyüdü. Mâşâallah din yolunda hiç eğrilmeden, bükülmeden, takvâ üzere yaşıyor, dümdüz gidiyor doğru yolda...” diyeceğiz.

Veyahut;

“—Sâliha bir kızım oldu, el-hamdü lillâh,.. Tam bir Müslüman hatunu... Mâşâallah, çok şükür!” diyeceğiz.

O Kur’an okudukça, o ibadet ettikçe bizim kabrimize nur yağacak, sevap geçek. Sermaye, ahiret sermayesi...

Onun için muhterem kardeşlerim, kafamızı İslâm’a ayarlayalım! 20. Yüzyıl’ın bâtılına ayarlayıp, İslâm’a çarpık çarpık bakmayalım! İslâm’a ayarlayalım kafamızı, İslâm ayarına göre 20. Yüzyıl’ın ne kadar çarpık olduğunu görüsün o azaman...

20. Yüzyıl’ın teknolojisi ne kadar alkışlanacak gibiye, ahlâkî durumu da o kadar esef edilecek gibidir.

20. Yüzyıl’da aile mefhumu kalmamıştır. 20. Yüzyıl’da evlatlık mefhumu kalmamıştır. 20. Yüzyıl’a karılık kocalık mes’uliyeti kalmamıştır. 20. Yüzyıl’da hak, adalet duygusu kalmamıştır. Vuranın elinde kalıyor, kıranın elinde kalıyor. Herkes birbirinin kurdu, haramlara dalmış gidiyor. Biz onlara uyamayız. Biz Müslümanız, biz Allah’ın emirlerine uyarız.

Önümüze baklava börek koysalar, altın tepsi içine çil çil altınları koysalar, harama el uzatamayız.

“—Yok, bu haram, bu benim hakkım değil!” deriz.

“—Yâhu uzatsan, bir avuç alsan, zengin oldun gittin!”

“—Dünya zenginliği para etmez. Ahirette vebal olacak, ateş olacak şeyi almam!” deriz.

Dememiz lâzım! Bu mantıkla yetişmezsek, bizim Müslümanlığımız sakat... Daha biz İslâm'ı anlayamamışız.

Al sen 20. Yüzyıl'ı yanına, gir 20. Yüzyıl'ın koluna; ondan sonra İslâm'a yan yan bak! Ters ters bak!

“—Bu yüzyılda, bu asırda, bu modern çağda bu din de çekilir mi?”

Sen gittin gümbürtüye... Çekilir. Bu seni küfürden, bu seni cehennemden, bu seni mutsuzluktan, bu seni düzensizlikten, bu seni anarşiden kurtarmak için gelen reçete bu! Allah'ın senin hastalığına gönderdiği ilaç bu... Sen ilacı istemiyorsun! O zaman kanserden, cüzzamdan mahvolup gideceksin. Sonra anlayacaksın!

İş işten geçtikten sonra anlayacaksın:

“—Vay be, tüh be... Benim çocuğumu keşke ben öyle yetiştirmeseymişim. Avrupa'da da okuttum ama bak yaptığına! Şunun yaptığını görüyor musun?”

Anarşist oldu, komünist oldu, dinsiz oldu, imansız oldu, ahlâksız oldu, edepsiz oldu...

“—Ne lüzumu var bu sizin inandığınız şeylere?” demeye başladı. Sen tarlanı satarsın, onu okutmak için böyle gayret sarf edersin, dinine dikkat etmediğin için bu noktaya gelir.

Ben böyle çok ağlayan babalar gördüm. Çok... Çok ağlayan anneler, babalar gördüm. Evlâdını iyi niyetlerle yetiştirmek istemiş ama, dinî duygusunu güzel yerleştiremediği için...

Doktor olabilir, ağa olabilir, paşa olabilir... Mühim olan adam olmak... Her şey olabilir ama, adam olmazsa...

O bakımdan evlatlarımıza dikkat edeceğiz. Nesine dikkat edeceğiz?

Helâl lokma yiyecek, namuslu yetişecek. Mert olacak, dürüst olacak, her şeyi açık olacak. Allah’ın rızası yolunda yürüyecek evlât olacak. Kadınlarımız da öyle...

“—Bu havada örtünmek zor geliyor bana, sıcak hava!”

Cehennemin ateşi daha sıcak...

قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا

(التوبة: ٨١)

(*Kul nâru cehenneme eşeddü harrâ*) “De ki: Cehennemin ateşi daha sıcaktır.” (Tevbe, 9/81)

“—Bu sıcakta gidilir mi çölde?” dediler.

“—Cehennem ateşi daha sıcak!” dedi Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’de...

Onun için buradaki az bir sıkıntı, ahirette ferah olur. Buradaki az bir eğlence, keyif, zevk, sefa, ahirette büyük vebal olur. Dikkat edelim, aldanmayalım! Dünyaya aldanmayalım, faniye aldanmayalım, zevke aldanmayalım, nefse aldanmayalım, şeytana aldanmayalım! Allah yolunda dosdoğru yürüyelim!

Kur'an'ın emrine, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesine uyalım! Haramını haram bilelim, razı geelim; helâlini helâl bilelim, baş tacı edelim, öyle hareket edelim!

Mahremimizle konuşabiliriz. Mahrem olmayan kimselerle köşe başlarında, bilmem nerelerde, güle oynaya konuşmayalım!

“—Hadi gel bir de poker oynayalım!”

Ondan sonra ayıkla pirincin taşını...

b. Cüzzamlılara Dikkatli Bakmayın!

İkinci hadis-i şerife geçiyoruz. Efendimiz ikinci hadis-i şerifte buyurmuş ki:²

لَا تُدِيمُوا النَّظَرَ إِلَى الْمَجْذُومِينَ

(طب. حم. ه. وابن جرير، ق. عن ابن عباس؛ طب. عن معاذ)

² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.X, s.382, no:3533; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.233, no:2075; Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XI, s.106, no:11193; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.132, no:25032; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.LIII, s.380; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.218; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.55, no:28339; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.92, no:16304, 16305.

(*Lâ tûdîmü'n-nazara ile'l-meczûmîn*) “Cüzzamlılara dikkatli dikkatli, keskin keskin bakmayın! Çünkü hor görürsünüz, hakir görürsünüz, dayanamazsınız. Mânevî birtakım zararları olur, öyle keskin keskin bakmayın!” buyrulmuş.

Cüzzam tedavisi zor bir hastalıktır. [Cüzzam hastalığı mikrobik bir hastalıktır. (*Lepra*) ciltte lekeler, sinir uçlarında his kaybı ile başlar, yüzde şekil bozukluğu (*Facies leonina*: Aslan yüzü), ellerde şekil bozukluğu ve parmaklarda dökülmelere sebep olur. Daha çok aile içinde, yakın temasla bulaşır. Zamanımızda tedavisi mümkündür. Eskiden batıda cüzzamlıları lânetli saymışlar, toplumdan dışlamışlardır.]

Allah etmesin... Allah bizi afiyet üzere yaşatsın, dert verip derman arattırmasın, inletmesin... Sıhhatle, afiyetle yaşatıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varıp, ahirette de mes'ud olmayı nasib eylesin...

c. Güneş Doğarken ve Batarken Namaz Kılmayın!

Buhari'de, Müslim'de, İbn-i Mâce'de olan bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ Buhari, *Sahih*, c.II, s.430, no:548; Müslim, *Sahih*, c.IV, s.273, no:1370; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.19, no:4695; Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XII, s.329, no:13259; Ebu Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.50, no:5684; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.II, s.354, no:7442; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.IV, s.437, no:1569; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.II, s.256, no:1273; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimişşk*, c.XVII, s.138; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.VII, s.227, no:6946; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimişşk*, c.XVII, s.186; Semüretü'bnü Cündeb RA'dan.

Malik, *Muvatta'*, c.II, s.166, no:462; Hz. Ömer RA'dan.

لَا تَحَرَّوْا بِصَلَاتِكُمْ طُلُوعَ الشَّمْسِ وَلَا غُرُوبَهَا
فَإِنَّهَا تَطْلُعُ بِقَرْنَيْ شَيْطَانٍ

(حم. م. عن ابن عمر؛ ن. عن عائشة؛ مالك عن عروة مرسل؛ مالك عن عمر موقوفاً)

(*Lâ taharrev bi-salâtiküm tulûa's-şemsi, ve lâ gurûbehâ; feinnehâ tatlüu bi-karneyi şeytânin*)

Namazlarınızda güneşin doğuşunu ve batışını araştırmayın! Çünkü o şeytanın iki boynuzu arasından doğar. Yani sabah namazını tehir edip, tehir edip güneşin doğacağı zamana bırakmayın! Tam o zamana denk getirmeyin!

İkinci namazınızı tehir edip, tehir edip de tam güneşin batacağı zamana denk getirmeyin!

Şimdi bu güneşin doğduğu ve battığı zamanlar, başka din mensuplarının, güneşe tapanların, ateşe tapanların güneşe hürmet gösterdikleri bir zaman... Onlar fırsatı kollarlarmış, tam o vakit olsun ki, güneşe secde ile tamam olsun diye... İbadetlerini o vakitlerde yaparlarmış. Tabii cahiliye zihniyeti... Müslümanlar onlara benzetmesin diye Peygamber Efendimiz ikaz etmiş.

Sabah namazının vakti, bizim Hanefi mezhebine göre, güneş doğmadan yarım saat önceki vakittir. Namazı kıldıktan sonra, eğer namazda bir hata olduğu anlaşılırsa, yeniden namaz kılacak kadar bir vakit kalması istenir. Hava bulutlu olursa, biraz daha erken kılınması tavsiye edilir.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.417, no:19592; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.61, no:16210, 16211.

İkinci namazı da ilk vaktinde kılınacak, güneşin batma zamanına tehir edilmeyecek ki, başka din mensuplarına benzenmiş olmasın!

d. Hiçbir İyiliği Hor Görmeyin!

Dördüncü hadis-i şerife geldik. Bu hadis-i şerif bize iyilikleri tavsiye eden bir hadis-i şeriftir. Süleym ibn-i Câbir RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁴

لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنْ تَصُبَّ مِنْ
دَلُوكٍ فِي إِنَاءِ الْمُسْتَسْقَى وَأَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِبِشْرٍ
حَسَنٍ فَإِذَا أَدْبَرَ فَلَا تَغْتَابُهُ

(ابن أبي الدنيا عن سليم بن جابر)

⁴ İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Samt*, c.I, s.119, no:166; Ebû Cürey Süleym ibn-i Câbir el-Hüceymî RA'dan.

Lafız farkıyla: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.63, no:20652; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.403, no:1182; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.279, no:521; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.62, no:6383; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.167, no:1208; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.315; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.252, no:8050; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.486, no:9691; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.454, no:3100; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VII, s.397, no:2854; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.196, no:1489; Ebü's-Şeyh, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.87; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l- Mesânî*, c.II, s.363, no:1181; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.67; Mizzî, *Tehzîbü'l- Kemâl*, c.XIX, s.270, no:3758; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.IV, s.199; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühed*, c.I, s.360, no:1017; Ebû Cürey Süleym ibn-i Câbir el- Hüceymî RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.220, no:3376; Ebû Zer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.685, no:16445; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.43, no:83; *Câmiü'l- Ehâdîs*, c.XVI, s.63, no:16217.

RE. 469/4 (*Lâ tahkıranne mine'l-ma'rûfi şey'en, velev en tesubbe min delvike fî inâi'l-müsteskî, ve en telkà ehàke bi-bişrin hasenin, feizâ edbere felâ tağtâbehû.*)

(*Lâ tahkıranne mine'l-ma'rûfi şey'â*) “Sakın ha, asla ve asla iyilikten hiçbir şeyi hor ve hakir görme! ‘Canım küçücük bir iyilik, azıcık bir iyilik... Ne kıymeti var?’ filan diye bir iyiliği küçük görme, küçümseme! Yapılan bir iyiliği hor hakir görme!”

Nasıl bir iyilik?

(*Ve lev en tesubbe min delvike fî inâi'l-müsteskî*) “Senden su isteyen bir kimseye kendi kovandan suyu boşaltıvermen, ‘Al, su mu istiyorsun?’ diye ona su döküvermen de bir çeşit iyiliktir. Onu bile hor hakir görme!”

Yâni onu da yap! “Canım bu mühim değil, bunu yapmasam önemli değil. Bu iyilik pek mühim olmadığından yapmayıvereyim!” deme...

Büyük sevap var dedi mi herkes koşar.

“—Şunu şöyle yaparsan yedi yüz misli sevap var!”

“—Aman ben de yapayım!”

Yedi yüz misli sevabı gördü, nasıl koşuyor. Ama küçük bir sevap oldu mu pek aldırılmaz insan... Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—İyilikten hiçbir şeyi hor ve hakir görme! İsterse su isteyen birisine kendi kovandan birazcık su boşaltıvermek bile olsa...”

İkincisi; (*Ve en telkà ehàke bi-bişrin hasen*)
“Müslüman kardeşin ile karşılaştığın zaman, onu güzel bir tatlı gülüşle, tebessümle, güleç bir yüzle karşılamayı bile önemsiz sayma! Bu da bir iyiliktir.”

“—Canım ne olacak, gülsen ne olur, gülmesen ne olur?”

O da önemli, onu bile küçümseme! Herkesin yapabileceği bir şey bu...

“—Ben çok zengin olsaydım, ah neler yapardım, neler yapardım... Köşkler yapardım, saraylar yapardım. Fakirleri doyururdum, çıplakları giydirirdim...”

Sen şimdi yapabileceğin şeyleri yap da, eline o fırsat geçerse, onu da yaparsın!

“—Tebessüm edemez misin, para ile mi tebessüm?”

“—Değil...”

Niye gülmezsin? İki kaşın çatık, bir türlü gülmüyorsun! Önünde dokuz takla mı atalım, hokkabazlık mı yapalım? Ne yapalım, ne istiyorsun yani yüzünü güldürmek için?

Allah’ın selâmını niye vermez geçersin? Ne oluyor böyle?

Bazı insanlar maalesef kaşları çatık oluyor. Doğru değil... Kaşları çatık oldu mu, karşısındaki şahıs, “Yahu, bu adam bana

kızdı galiba!” der, “Benim de ona pek ihtiyacım yok, ben de onaselâm vermeyeyim de görsün bakalım! Geçen gün o bana selâm vermedi, bende ona şimdi selâm vermem. Alsın boyunun ölçüsünü...” der.

Bu sefer iki Müslüman arasında başlar bir çekişme...

“—O bana selâm vermedi, ben ona selâm vermedim. Ben onun önünü keseyim, o benim önümü kessin... Ben onun işine zıt çıkayım, o benim işime zıt çıksın...”

Zıtlasma büyür büyür, bir muhabbetsizlik olur.

Öyle olmayacak, muhabbet olacak.

Onun için küçük büyük deme, yapabildiğin iyiliği yapmağa çalış! Yani ben bunu şöyle anlattım, geçen gün kardeşlerime:

Şimdi bir bakkal, gidersin kibrit istersin; şu kadar para, alır onu, verir. Toplu iğne istersin, verir. Çengelli iğne istersin, verir.

Kaç para? Şu kadar... Bir mektup kâğıdı istersin, verir. Bir zarf istersin, verir. En ufak bir şeyi bile verir.

Ne olacak bundan? Bu verdiğim para 25 kuruş, 50 kuruş, bir lira ne işe yarar bu devirde? Bir gazozun bile fiatı şu kadarken...

Ama akşama hepsi birikiyor. O onu öyle hesaplamaz. Akşama kadar yaptığı irili ufaklı, küçüklü büyüklü alışverişin hepsini toplar, meselâ 28 bin liralık alışveriş yapmış. Bu 28 bin liralık alışverişin yüzde kırk kârı var der, veyahut yüzde on kârı var der... Neyse. “Bugün 2800 TL kazanmışım, üç bin lira kazanmışım, beş bin lira kazanmışım...” der.

Biz de böyle yapacağız.

Birisinin kovaına birazcık su döküverdim. Ötekisine bir güleçyüz gösterdim. Berikisine bir tatlı söz söyledim. Yoldan bir taşı bir kenara kaldırıverdim. Birisinin çocuğunun başını okşayıverdim. Birisi hastaydı, ziyaretine gidiverdim... Birisinin cenazesine iştirak ediverdim. Ötekisinin çocuğunun işini yapıverdim. Berisinin elektrik şirketinde parasını yatırıverdim. Mahallemizdeki dul kadının gittim, maaşını alıverdim. Komşunun ekmeği kalmamış, ekmek alıverdim... Küçük küçük, küçük küçük akşama birikir, bayağı bir sevap eder.

Onun için, iyilik yapmak için fırsat arayacağız. Hiçbir şeyi hor hakir görmeyeceğiz.

Bu iyi şeylerin bir de üçüncüsünü sıralamış hadis-i şerifte... Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Feizâ edbere felâ teğtâbehû*) “Sana arkasını dönüp gittiği zaman, onu gıybet etmemektir. Giden insanın arkasından konuşmamak da bir çeşit iyiliktir.”

Şimdi yüzüne karşı bizim yüzümüz tutmaz, tatlı tatlı konuşuruz:

“—Aman efendim, nasılsın efendim, iyi misin, özledim, bilmem ne...” filân.

Arkasından:

“—Bu hacı efendi iyi ama bir de şu kusuru yapmasaydı. Biraz da şu kusuru var... Geçenlerde bana bir de böyle yaptı, bir kızdırdı beni...”

“—Peki, demin yüzüne niye gülüyordun?”

Yüzüne başka, arkasından başka... Arkasından gıybet ediyor.

Böyle etmemek, gıybetini yapmamak... Güzel huy bu işte, İslâm bu...

İslâm dediğimiz şey, insanın ağzına geleni söylememesi; eline imkân geçtiği zaman her aklına gelen şeyi yapmaması, kontrollü olması demek. İslâm bu...

İslâm kolay değil bir bakıma, çünkü kendi kendinle mücadele edeceksin. Kendi kendini tutacaksın, kötülükten alıkoyacaksın, nefsine hakim olacaksın!

“—Asıl pehlivan, kızdığı zaman nefsine hakim olandır.” diyor

Peygamber Efendimiz.

Güreşiyormuş delikanlılar... Oradan geçerken Peygamber Efendimiz onları görmüş. Onlar da utanmışlar Efendimiz güreşirken gördü diye... Şöyle utanarak kenara çekilince, onları teşvik etmiş. Çünkü Müslümanın güçlü kuvvetli olması lâzım. Demiş ki:⁵

⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.72, no:5649; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.19, no:4723; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.236, no:7218; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet- i Yahyâ), c.II, s.906, no:1613; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.446, no:1317; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.305, no:8270; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.241, no:21656; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.105, no:10226; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.363; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.377, no:7697; er-Rebi', *Müsned*, c.I, s.274, no:710; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.25, no:1730; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.213, no:1212; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.189, no:1419; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.347, no:25894; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.188, no:20287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.522, no:7705; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.169, no:2140; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.248, no:19330.

لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

(خ.م.م.حم.ق.عن أبي هريرة؛ د.عن ابن مسعود)

(*Leyse's-şedîde bi's-suraati*) “Pehlivan güreşte karşı tarafı yere çalan değildir, yere yatıran değildir. (*Inneme's-şedîdü'llezî yemlikü nefsehû inde'l-gadabi*) Asıl pehlivan, gazaplandığı zaman kendisine hâkim olup, kendisini tutabilen kimse-dir. Sinirlenmeyip kendisini tutabilen insandır.”

Biz de nefsimize hakim olacağız. Muhterem kardeşlerim!

Bu gıybet denilen şey öyle tatlıdır ki, yaranın kaşındığı gibi tatlıdır. Tutacağız kendimizi, gıybet etmeyeceğiz. Gıybet etmedik mi, çok sevap kazanırız.

e. Babalarınızın Üzerine Yemin Etmeyin!

Bu hadis-i şerif de yeminle ilgili... Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁶

لَا تَحْلِفُوا بِأَبَائِكُمْ مَنْ حَلَفَ بِاللَّهِ فَلْيَصْدُقْ وَمَنْ
حَلَفَ لَهُ بِاللَّهِ فَلْيَرْضَ وَمَنْ لَمْ يَرْضَ بِاللَّهِ فَلَيْسَ مِنْ
اللَّهِ

(ه.ق.عن ابن عمر)

⁶ İbn-i Mace, *Sünen*, c.VI, s.299, no:2092; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.X, s.181, no:20512; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.688, no:46338; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.351, no: 3008; *Camii'l-Ehadis*, c.XVI, s.72, no:16240.

RE. 459/5 (*Lâ tahlifû bi-âbâiküm. Men halefe bi'llâhi felyasduk, ve men hulife lehû bi'llâhi felyerda, ve men lem yerda bi'llâhi feleyse mina'llâhi*)

(*Lâ tahlifû bi-âbâiküm*) “Babalarınızın adını ortaya atarak yemin etmeyin!”

“—Babamın başına and olsun ki...” filan gibi çeşitli yemin şekilleri vardı Araplarda. Bizim belki Doğu Anadolu’da, bazı yerlerde vardır:

“—Babanın başı için... Sevdiğinin başı için...” derler. Böyle bir yemin şekli vardır.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Babalarınızla yemin etmeyin! Babanızın adını vererek yemin etmeyin!” diyor, yasaklıyor onu. “Yeminler ancak Allah için edilir.” demek istiyor.

(*Men halefe bi'llâhi felyasduk*) “Kim Allah’a and içmişse, vallahi diye yemin etmişse, o yeminini doğru çıkartacak şekilde hareket etsin!”

Ya yemin etmeyecekti ya da yemin ettiyse sözünde dursun, o işi öyle yapsın!

“—Vallâhi ben sana yarın geleceğim!”

Hadi bakalım, her işi bırakıp gideceksin. Yemin ettin.

“—Vallahi ben seni yalnız bırakmam, hiç merak etme, sıkıştığın zaman arkandayım!”

Madem yemin ettin, vereceksin. Madem söz verdin, o sözünü yerine getirmen lâzım! Bu da böyle bir kaide...

Esas kaide olarak, yemin etmemeğe alıştıracanız kendimizi... Çünkü, Müslüman sözünün eridir. Yapamayacağı şeyi ortaya atmaması lâzım!

Büyük günahdır; böyle koca koca konuşup, yapamayacağı şeyleri ortaya atmak büyük günahdır.

Bir kere yemin etmemeğe kendimizi alıştıralım, boş yere yemin etmeyelim! Yemin edersek, sözümüzün eri olalım, dediğimiz şeyi yapalım!

Sonra ne diyor Peygamber SAS Efendimiz:

(*Ve men hulife lehû bi'llâhi felyerda*) “Kim Allah’ın adı verilerek kendisine yemin edilirse, kabul etsin, razı gelsin!”

“—Vallahi ben yapmadım!”

“—Pekiyi, madem Allah’a yemin ediyorsun, senin yapmadığını kabul ettim.”

“—Benim bu arabanın farını kim kırdı? Bizim bu camı kim kırdı? Sen mi yaptın, bak kimse yoktu burada?”

“—Vallahi ben yapmadım.” derse, kabul edecek. Allah’ı anarak yemin eden kimsenin yeminine ötekisi razı gelsin!

(*Ve men lem yerda bi'llâhi*) “Kim Allah’ın adına yemin edildiği halde, Allah’ın adı anıldığı halde razı gelmez de hala ısrar ederse, (*feleyse mina'llâhi*) Allah’tan bir şey beklemesin! Allah’ın rahmetinden bir şey beklemesin!”

Çünkü, Allah’ın adı anılıyor da adam tutturmuş hala devam ediyor.

Yemin konusunda bu tavsiyeleri olmuş Efendimizin SAS.

f. Zengine Sadaka Câiz Olmaz!

Altıncı hadis-i şerif...

Sadaka konusuna geçti. Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Tirmizî ve Hâkim Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan; Ahmed ibn- i Hanbel, Neseî ve İbn-i Mâce Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

لَا تَحِلُّ الصَّدَقَةُ لِذِي غِنًى وَلَا لِذِي مِرَّةٍ سِوَى

(حم. د. ت. ك. ق. عن ابن عمر؛ حم. ن. ه. عن أبي هريرة)

RE. 469/6 (*Lâ tahillu's-sadakatü li-zî ginen ve lâ zî mirretin seviyyin*)

(*Lâ tahillu's-sadakatü*) “Sadaka caiz olmaz.”

Bu sadakanın bir manası bağış demek olabilir. Bir manası da zekâttır. Zekât manasına da kullanılıyordu.

⁷ Tirmizi, *Sünen*, c.III, s.57, no:589; Ebu Davud, *Sünen*, c.IV, s.440, no:1392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.164, no:6530; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VII, s.13, no:12934; Darimi, *Sünen*, c.I, s.472, no:1639; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.140; Tahavi, *Şerhü'l-Maani*, c.II, s.14, no:2759; -i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.III, s.207, no:10766; Abdürrezzak, *Musannef*, c.IV, s.110, no:7155; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Nesei, *Sünen*, c.VIII, s.398, no:2550; İbn-i Mace, *Sünen*, c.V, s.428, no:1829; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.389, no:9049; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.II, s.54, no:2378; Dara Kutni, *Sünen*, c.II, s.118, no:2; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XI, s.62, no:6199; Kudai, *Müsnedü's-Şihab*, c.II, s.61, no:885; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.III, s.207, no:10767; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.453, no:16501; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.67, no:16226.

“Sadaka veya zekât helâl olmaz. Zenginlik miktarı mala sahip olan kimseye helâl olmaz. Yani sen zengin kimseye verme, zengin kimse de onu almağa hakkı yoktur, almağa kalkışmasın!”

“—Ben zenginim, benim ihtiyacım yoktur!” diyecek, almayacak. Almaması lâzım.

Ben İzmit’te namaz kılıyordum. Baktım yanımda bir ihtiyar, yaşlı, beli iki kat; güzel ibadet ediyor, hoşuma gitti. Elbisesi yamalı, ceketinin uçları yıpranmış. Yanımda bir miktar para vardı, çıkarttım, verdim. Aldı parayı eline, kaşlarını çattı:

“—Bu ne?” dedi.

Sanki ben kabahat yapmışım gibi...

“—Hayır...” dedim.

“—Bana zekât düşmez, ben zekâta muhtaç değilim!” dedi

“—Amca, madem düşmüyor, o zaman sen mahallenden zekâta müstehak olan birini bul, ona ver!” dedim.

“—Eh, o olur.” dedi.

Ciddi adam, o zaman parayı cebine koydu.

Hoşuma gitti yani; “Bu bana düşmez!” dedi. Ceketini yırtık, yamalı, bilmem ne filân ama, “Hayır, bu bana düşmez!” dedi.

Medine-i Münevvere’de fukara zenciler var. Köşeye oturuyorlar. Önlerine bir iki yer fıstığı, ceviz gibi bir şeyler koyuyorlar, onu satıyorlar. Ondaki para kazanacak... Fukaracık, acıyor insan, yüreği parçalanıyor.

Yanaştık bir tanesine, hayır vereceğiz.

“—Ben bugünkü gıdamı aldım, rızkımı temin ettim; başkasına verin!” dedi.

Almadı, tok gözlü... Bir günlük yiyeceği, içeceği olduğu zaman yardım istemiyor. Herkes böyle olsa, hakiki fakirler ortaya çıkar, onlara yardım ederiz biz...

Adamın cebi para dolu, evi, apartmanı var, katı, dairesi var... Hırpani giyinmiş, saçını dağıtmış, “Muhtacım!” diyor. Yalvarmasını, yakarmasını da iyi biliyor.

“—Ameliyat oldum!” diyor, kolu sarılı, kanlar dışarı çıkmış...

Açıyorsun, kolu sağlam, dalak bağlamış.

“—İşte memlekete gideceğim, paraya ihtiyacım var...

“—Hadi gel, otobüs parasını vereyim!”

“—Yok, şimdi biraz işim var, parasını ver!”

“—Parasını vermem, bilet veririm. Gidersin memleketine...”

Böyle tüccarları türemiş bu işin, asıl fukara da istemiyor. Aç kalıyor, ağlıyor ama istemiyor. Veyahut zar zor istiyor. Ötekiler öne geçtiğinden arkada kalıyor. Yani hakiki muhtaçlara da hayrın gitmesini engellediği için, iki misli günaha giriyor.

Allah bize basiret ihsan eylesin... Yakınımızdan, mahallemizden hakikaten muhtaç insanı görelim, gözleyelim, ona vaktinde verelim!

Tesadüfen verdiği zaman aslında apartmanı, dairesi olan dilenmeyi meslek edilmiş insana gidiyor. Cenazelerin olduğu yerlerde, türbelerde bu işin tüccarlığını yapan insanlar olabiliyor.

g. Zekâtın Verilebileceği Kimseler

Yedinci hadis-i şerif.

Ahmed ibn-i Hanbel, Eûu Davud, İbn-i Mâce, Hâkim ve Beyhakî Ebû Said el-Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁸

لَا تَحِلُّ الصَّدَقَةُ لِغَنِيِّ إِلَّا لِخَمْسَةٍ لِّغَاظٍ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أَوْ لِعَامِلٍ عَلَيْهَا أَوْ لِّغَارِمٍ أَوْ لِرَجُلٍ اشْتَرَاهَا
بِمَالِهِ أَوْ لِرَجُلٍ كَانَ لَهُ جَارٌ مِسْكِينٌ فَتُصَدَّقَ عَلَى
الْمِسْكِينِ فَأَهْدَاهَا الْمِسْكِينُ لِلْغَنِيِّ

(حم . د . ه . ك . ق . عن أبي سعيد)

RE. 469/7 (*Lâ tahillü's-sadakatü li-ganiyyin illâ li-hamsetin: Li- gâzin fî sebîli'llâh, ev li-âmilin aleyhâ, ev li gârimin, ev li-racûlin işterâhâ bi-mâlihî, ve li-racûlin kâne lehû cârun miskînün*

Ebu Davud, *Sünen*, c.IV, s.442, no:1393; İbn-i Mace, *Sünen*, c.V, s.431, no:1831; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.56, no:11555; Hakim, *Müstedrek*, c.I, s.566, no:1480; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VII, s.15, no:12946; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.IV, s.69, no:2368; Abdürrezzak, *Musannef*, c.IV, s.109, no:7151; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.113, no:7646; Ebu Said el-Hudri RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.454, no:16503; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.66, no:16225.

fetesaddaka alâ miskînin, fee hdâhe'l-miskînü li'l-ganiyyi)

(Lâ tahillü's-sadakatü li-ganiyyin illâ li-hamsetin) “Sadaka zengine helâl olmaz, ancak şu beş kişi müstesnâ... Zengine sadaka veya zekât verilmez, ancak şu beş kişi hariç:

1. *(Li-gâzin fî sebîli'llâh)* “Allah yolunda gaza eden kimseye zekât ve sadaka verilebilir. Yani zengin de olsa, parası da olsa, ok alacak, kılıç alacak, başka malzeme alacak, gaza için kullanacak. Oraya verilebilir.”

2. *(Ev li-âmilin aleyhâ)* “Sadaka almakla vazifeli zekât memuru, âmil derler buna... O âmile de o zekâtтан maaşı verilir.” Zengin de olsa, görev yaptığı için, görevinin karşılığı olarak o maaşı alır.

3. *(Ev li gârimin)* “Veyahut borçlu kimse... Borca batmış, borcunu ödeyememe durumuna düşmüş kimseye verilebilir.”

4. *(Ev li-racûlin işterâhâ bi-mâlihî)*

Meselâ zekât devesi toplanmış, zekât koyunu toplanmış veya zekât malı toplanmış, şurada duruyor. Zengin bunu parası ile satın alabilir. Zekât malı olması, onun parasını vererek satın almasına engel değildir.

Diyelim ki, kırk tane koyun toplandı. Zekât müessesesi bunu paraya çevirmek istiyor. Et olarak değil de, bir kısmını giyim olarak değerlendirmek istiyor. Satılığa çıkardı. Zengin de onu satın alabilir.

5. (Ve li-racûlin kâne lehû cârun miskînün fetesaddaka alâ miskînin) “Veyahut bir kimseye caizdir ki, onun miskin bir komşusu vardır. Zekâtını ona vermiştir. (Feehdâhe’l-miskînü li’l- ganiyyi) Miskin de mal sahibi olduktan sonra, bunu istediğine hediye etmek suretiyle yedirebilir veya verebilir.”

h. Küslükte Önce Barışan Kazanır

Sonuncu hadis-i şerif... Çok mühim bir hadis-i şerif. Konusu bizim hastalığımıza parmak basıyor. Abdullah ibn-i Abbas RA rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

لَا تَحِلُّ الْهَجْرَةُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فَإِنْ التَّقِيََا فَسَلِّمَ
أَحَدُهُمَا، فَرَدَّ الْآخَرِ اشْتَرَكَا فِي الْأَجْرِ وَإِنْ لَمْ
يَرُدَّ بَرِيءٌ هَذَا مِنَ الْإِثْمِ وَبَاءَ بِهِ الْآخِرُ وَإِنْ مَاتَا
وَهُمَا مُتَهَاجِرَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي الْجَنَّةِ

(ك. عن ابن عباس)

RE. 469/8 (*Lâ tahillü’l-hicretü fevka selâsete eyyâmin, feini’ltekayâ feselleme ehadühümâ, feredde’l-âharu, işterekâ fi’l-ecri; ve in lem yerüdde, berie hâzâ mine’l-ismi, ve bâe bihi’l-âharu; ve in mâtâ, ve hümâ mütehâcirâni lâ yectemiâni fi’l-cenneh.*)

⁹ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.180, no:7291; Taberani, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.378, no:898; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.IX, s.47, no:24869; *Camiü’l-Ehadis*, c.XVI, s.70, no:16232.

(*Lâ tahillü'l-hicretü fevka selâsete eyyâmin*)
“İki müslümanın birbirine üç günden fazla küs durması, ayrı durması helâl olmaz.”

“—Üç gün niye?”

İnsanın içinde kızgınlık vardır, sinirlenir. Yatar, kalkar, sinirleri yatıştır, gelir, barışır. Onun için üç gün olabilir. Üç günden fazla dargınlık helâl olmaz. Sayın bakalım, düşünün bakalım, kime ne kar gündür dargınsınız? Barışacağız mecburen... Nefis ne kadar itiraz ederse etsin...

(*Feini'ltekayâ feselleme ehadühümâ, feredde'l-âharu*) “İki dargın yolda karşılaşır da, biri selâm verir, diğeri de alırsa; (*işterekâ fi'l-ecri*) sevapta müsterek olurlar.”

“—Al sana da sevap, al sana da sevap... Sen selâm verdiğin için kazandın, sen de küslüğü bırakıp selâmı aldığın için sevap kazandın.” İkisi de sevap kazanır.

(*Ve in lem yerüdde*) “Eğer selâm verilen sahis selâmı almazsa, (*berie hâzâ mine'l-ismi*) ilk selâm veren günahı beridir. (*Ve bâe bihi'l-âharu*) Diğeri günahı yüklenir.”

Gelelim sonuncu cümleye...

(*Ve in mâtâ, ve hümâ mütehâcirâni*) “Eğer birbirini terk etmiş, küsmüş vaziyette ölürlerse, (*lâ yectemiâni fi'l-cenneh*) cennete bir araya gelemesler.” Ne demek?

Yani haklı olan cennete girer. Birisi cennete girmişse, ötekisi degiremez. Birisi cennete girdi mi, ötekisine cennete girmek yok... Toplanamazlar, bir araya gelemesler.

İkisi de haksızsa, ikisi de cehenneme gider. Bir tanesi haklı ise, haklı olan cennete girer. Ötekisinin cennete girmesi mümkün olmaz.

“—Sen cennette birisine dargın idin, haksızlık sende idi. Hadi bakalım cehenneme!” derler.

Allah eylemesin, Allah etmesin... Allah cehenneme düşürmesin... Allah bizi bu nefsin oyunlarına uğratmasın...

Bu nefis öyle bir mahlûktur ki, öyle bir inatçıdır ki, öyle bir güreşçidir ki, bizi böyle tutar, usta bir pehlivanın küçük bir çocukla oynadığı gibi, bizi yerden yere çalar. Sırtımızı yere yapıştırır yapıştırır, kaldırır.

Nefis böyledir. Allah nefsin şerrinden cümlemizi korusun... Şeytanın şerrinden cümlemizi korusun... Hakiki Müslüman olmayı cümlenize, cümlemize nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

14. 09. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

